



# HLAS

## STŘEDISKA ČESKÉ REFORMACE



### V TELČI A VELKÉ LHOTĚ u Dačic

# 22

# 2023

Vydává pro informaci svých členů  
**VERITAS**  
historická společnost pro aktualizaci  
odkazu české reformace, z. s.

## Informace Střediska české reformace

### Zprávy ze Střediska české reformace v Telči a v Evangelickém tolerančním areálu ve Velké Lhotě u Dačic v roce 2023

Ve dnech 5. až 8. května proběhla v Telči brigáda. Archiválie a knihovní tisky byly z 1. patra přesunuty do nově vybudovaných prostor, které má moderátor P. Melmuk od nových majitelů dvorního traktu (manželé Jahodovi) v bezplatném pronájmu. VERITAS si má hradit jen elektřinu, příp. přispět na vodné.

V pátek 2. června se v Telči i ve Velké Lhotě konala tradiční Noc kostelů. V Telči to bylo kromě hudebního vystoupení zejména historické připomenutí 100 let od zakoupení kostela sv. Ducha v Telči místními českobratrskými evangelíky. K té příležitosti byla také k dispozici návštěvníkům nová pohlednice právě s touto připomínkou.

Ve Velké Lhotě hovořila Mgr. Milada Čermáková (Spolek přátel Muzea české reformace) o Janu Blahoslavovi, překladateli Nového zákona, byla připomenuta i další zajímavá výročí, a to: proces s účastníky tajného shromáždění v kostelíku sv. Ducha u Šachu (1763), otevření toleranční modlitebny AV ve Velké Lhotě (1783), dokončení stavby horního kostela ve Velké Lhotě (1873). Toto vše doplnila i výstavka dětských kreseb z místní školy na téma kostel.

Dokumentační středisko tolerančních modliteben v Telči je od 1. července změněno na Síň Evy Melmukové. Nově je zde historie Telče, informace o mezinárodních konferencích protestantských muzeí; součástí však zůstává i původní přehled tolerančních modliteben v České republice a Rakousku. V pondělí 3. července ve 14 hodin byla v Telči za velkého zájmu (na snímku jsou telčský starosta i oba místostarostové) slavnostně otevřena tato Síň Evy Melmukové – Šašecí.



Ve středu 6. července byl připomenut ve Velké Lhotě odkaz mistra Jana Husa na základě jednoho z jeho dopisů z roku 1411. Účastníci tohoto shromáždění se pak mohli zamýšlet nad myšlenkami mistra Jana Husa, tentokrát na základě jeho dopisu lounským měšťanům z roku 1411; poté následovala vzpomínka na jednoho z těch, kteří v těchto končinách v 18. století z Husových stop vědomě čerpali – konkrétně se to týkalo Pavla Jamy ze Šachu. Akce se konala ve spolupráci Farního sboru ČCE v Telči, Historické společnosti VERITAS, Spolku přátel Muzea české reformace ve Velké Lhotě a Kulturního spolku Velká Lhota.

V rámci letního soustředění byla také aktualizována Cesta valdenské a české reformace, a to tak, aby tvořila malý okruh okolo Velké Lhoty; byla tak nově vyznačena trasa z Poldovky do Brandlína a promýšlí se i obnova původní trasy z Velké Lhoty k Šachu.

V sobotu 9. září byla při příležitosti Dnů evropského dědictví připomenuta 100letá historie telčského kostela sv. Ducha v souvislosti se životem českobratrského evangelického sboru (nejprve do roku 1946 šlo o kazatelskou stanici sboru ČCE ve Velké Lhotě, poté do roku 1965 o kazatelskou stanici Farního sboru ČCE ve Slavonicích, od roku 1965 jde již o historii samostatného telčského sboru).

Během roku 2023 se také v Telči buduje ve dvorním traktu nová knihovna VERITAS. Ze slovenštiny se překládá knihovní řád, Národní knihovna ČR přidělila knihovně VERITAS identifikátor. Tvoří se nově také knižní katalog. Celý knižní fond bude odlišen v signaturách na základě žánrů (tematicky). Úhrada na provoz katalogu, jeho počáteční nastavení i generování čárových kódů bude fakturována vždy na konci roku. ■

## Zprávy pro členy VERITAS

### Valná hromada VERITAS 2023

Valnou hromadu VERITAS 20. května 2023 zahájil společný zpěv prvních čtyř slok z písně *Krásná je modrá obloha* z Evangelického zpěvníku. V 10 hodin se konala o půl hodiny odložená valná hromada za přítomnosti osmi členů osobně a dalších tří prostřednictvím zmocněnců. Hned v úvodu byli minutou ticha připomenuti v mezidobí zesnulí členové E. Melmuková a A. Kafka.

Po předložení zpráv o činnosti VERITAS od května 2022, seznámení s účetními výsledky kalendářního roku 2022 a s revizí účetnictví za stejné období, pokračoval program návrhem rozpočtu na rok 2023 a diskuzí k němu. Novou pravidelnou položkou je poplatek za provoz knižního katalogu Knihovny VERITAS, který bude součástí knihovnického systému Evergreen. Ten provozuje pražská *Vyšší odborná škola sociálně-pedagogická a teologická Jabok*. Na krytí tohoto poplatku byl pro první léta přislíben účelový dar. V rámci úspor za poštovné a obálky se valná hromada usnesla, že napříště budou obě periodika *Informační bulletin* i *Hlas Střediska české reformace* šířena mezi členy pouze elektronicky (formát PDF, rozeslání emailem), ovšem s možností vyžádat si bezplatné zaslání v tištěné podobě, která se stejně bude vyrábět kvůli členům, kteří nemají emailovou adresu. (Překvapivě se ukazuje, že pro usnadnění čtení malých písmen je v současné době pohodlnější, nechat si zvětšit písmo na obrazovce počítače než pracovat s tištěnou verzí pod lupou, popř. zlepšovat její čitelnost zvětšováním na kopírce.)

Všechny vyslechnuté zprávy byly i s návrhem rozpočtu na rok 2023 schváleny způsobem předepsaným stanovami VERITAS. Kladný výsledek hospodaření za rok 2022 (zůstatek) ve výši pouhých 235 Kč byl rozhodnutím valné hromady zaúčtován do vlastního jmění VERITAS.

Hlavní novinka, kterou valná hromada VERITAS usnesla, se týkala změny výše minimálního členského příspěvku s platností od ledna 2024. Členské příspěvky, které byly naposledy zvyšovány v roce 2014, nyní budou mít základní výši 500 Kč (minimální roční částka pro výdělečně činného člena) a od nevýdělečně činných členů (zejm. penzistů) budeme vybírat jako minimální roční částku polovinu této základní výše. (O zvýšení částek byli členové již informováni v předchozích periodikách a také na webových stránkách historické společnosti.)

Po pauze na občerstvení prezentovali slovem i obrazem br. moderátor Melmuk, br. jednatel Soukup a členka výboru ses. Vobrová ostatním přítomným *Konferenci evropských protestantských muzeí 2023*, na kterou se na konci dubna vypravili do maďarské Šoproně. (Zpráva ze Šoproně byla zařazena do *Informačního bulletinu VERITAS* č. 25/2023, který byl se zpožděním vydán v létě 2024.)

Následoval ještě blok pozvánek a termínů doporučovaných akcí a po něm se moderátor VERITAS dr. Petr Melmuk s přítomnými rozloučil. Závěrem byly ještě dozpívány zbývající sloky duchovní písně *Krásná je modrá obloha*.

*Ze zápisu vypsál Miroslav Soukup ml. ■*

### Slavnost na Růžovém paloučku 2023

Růžový palouček v Újezdci u Litomyšle je památkou českým bratřím a symbolem českého exulantství pro svobodu víry a přesvědčení. Jde vlastně o otevřený přírodní park obklopený poli, kterým vede naučná stezka a jeho zvláštností je osazení původními stepními růžemi *Rosa gallica* – podle pověsti vzešlých ze slz exulantů, loučících se zde v pobělohorské době se svou vlastní a domovem. Je to chráněná kulturní památka ČR.

Na tomto mimořádném místě pořádá *Spolek přátel Růžového paloučku* první červencovou neděli veřejnou *Slavnost na Růžovém paloučku*. Více informací lze nalézt na: <https://www.ruzovypaloucek.cz/>.



Na tuto slavnost 2. července 2023 byli mimo další řečníky a hudebníky pozváni i zástupci MORAVIAN – historicko-vlastivědné společnosti v Suchdole nad Odrou a VERITAS – historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace. Úkolu pronést zdravici k účastníkům slavnosti za VERITAS se ujal její jednatel Mgr. Miroslav Soukup:

*„Vážené dámy, vážení pánové,  
dovolte, abych vás jménem Historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace VERITAS pozdravil a přivítal na Růžovém paloučku. Na tomto historickém místě nedaleko česko-moravského pomezí se setkáváme symbolicky právě v období před státním svátkem České republiky 6. července – Dnem upálení mistra Jana Husa. V Kostnici popravený mučedník byl klíčovou osobností české reformace. Letopočet 1402, tedy rok, kdy byl ustanoven kazatelem v Betlémské kapli v Praze, dokonce považujeme za počátek české reformace. V české reformaci – což mimochodem není označení nacionální, nýbrž označení určitého typu/způsobu provedení opravy poměrů v církvi – se ke snaze navrátit stav pospolitosti křesťanů dle novozákonních zpráv do podoby, jakou křesťané vytvářeli v prvních staletích po Kristu, přihlásila poprvé většina obyvatel jednoho středověkého feudálního celku. Postavili se proti tomu, aby církevní organizace přebírala světskou moc a místo služby lidem, lidem vládla.*

*Zde na Růžovém paloučku se exulanti z Čech a z Moravy – stoupenci české reformace – dle ústních zpráv loučili se svou vlastí. Nejen po vzniku Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939, nejen po únorovém komunistickém puči v roce 1948, nejen po srpnové invazi a okupaci v roce 1968, ale už po Bílé hoře a vyhlášení Obnoveného zřízení zemského v 17. století, odcházeli naši předkové do exilu pro svou víru, pro své svědomí, své názory a také za svobodu. Století plynou, letopočet se stále zvyšuje, ale události se čas od času opakují.*

*V naší současnosti má naštěstí už každý občan alespoň možnost veřejné dění i kroky v politice ovlivňovat. Važme si této vymoženosti. To v 17. století ještě možné zdaleka nebylo. A o tři století později v totalitách 20. století v podstatě také ne.*

*Kéž se již neopakuje stav, kdy menšina donucuje většinu k povinné změně svědomí nebo víry. Kéž už se nevracíme k tomu, že bychom na veřejnosti museli předstírat opak toho, co si doopravdy myslíme. Kéž nikdo není nucen k opuštění své rodné země.*

*To nám všem ze srdce přeji. Děkuji vám za pozornost.“* ■

### **Jan Dlask obětí střelby na Filozofické fakultě UK v Praze**

S bolestí v srdcích vzpomínáme na člena VERITAS a dlouholetého náhradníka jejího výboru **Mgr. Jana Dlaska, Ph.D.** (1973–2023), z Pardubic. Do naší historické společnosti vstoupil v roce 2007, přestože církevní dějiny ani česká reformační nebyly jeho hlavním profesním zájmem. Vystudoval finštinu a švédštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, která se od roku 2002 stala jeho pracovištěm a nakonec, žel, i místem, kde tragicky zemřel jako **jedna z obětí masové vraždy 21. prosince 2023.**



Na oddělení Finských studií (Ústav germánských studií FF UK) pracoval dr. Dlask jako odborný asistent se specializací na finsko-švédskou literaturu (tzn. švédskojazyčnou literární tvorbu ve Finsku) a literární sociologii. Studentům

přednášel také současnou finskou literaturu a její dějiny. Vedl bakalářské a diplomové práce svých studentů. Mimo to se věnoval překladatelství, působil jako editor nebo autor odborných článků o severské literatuře a samozřejmě sledoval finskou literaturu na české literární scéně. Filologie a literární věda, potažmo celá akademická obec, v něm přišly o zapáleného experta v poměrně úzkém oboru finských studií v Česku.

Jan Dlask byl pravidelným účastníkem pardubických jarních a podzimních seminářů pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy, kterých VERITAS uspořádala už více než padesát. Přestože tato oblast zájmu byla pro něj jen koníčkem, nezapomeneme na jeho odborné dotazy, diskuzní příspěvky ani na vždy kultivovaný slovní projev a klidnou a přátelskou povahu. Při 46. semináři, který se konal 21. října 2017, jsme si ho pozvali i jako hosta, aby nám předestřel průnik mezi svým profesním zaměřením a mimopracovním zájmem v přednášce *Historie a současnost severského protestantismu*, po níž samozřejmě odpovídal na všechny dotazy. (Na webu VERITAS je k poslechu audiozáznam.)

Jsme vděční za jeho život i přínos nejen pro historickou společnost VERITAS. Vyjadřujeme hlubokou účast z jeho ztráty jeho mamince, přátelům i dalším blízkým.

Výbor VERITAS

*Fotografie pořízená Bjørnem Forsbergem byla pro nekrolog převzata a upravena z webu SkandinavskyDum.cz.*

*Nekrolog zveřejněn na webových stránkách VERITAS 25. 12. 2023 v češtině a angličtině.* ■

## Obsah tohoto čísla Hlasu

### Informace Střediska české reformace

Zprávy Střediska české reformace v Telči a v Evangelickém tolerančním areálu ve Velké Lhotě u Dačic v roce 2023..... 2

### Zprávy pro členy VERITAS

Valná hromada VERITAS 2023..... 3

Slavnost na Růžovém paloučku 2023..... 3

Jan Dlask obětí střelby na Filozofické fakultě UK v Praze..... 5



QR Platba

Pro zjednodušení platby členských příspěvků lze použít QR kód. Prosím, doplňte před odesláním poukazovanou částku, svůj osobní variabilní symbol (neměnil se) a do poznámky rok za nějž příspěvky posíláte a vaše příjmení. Minimální výše příspěvků i číslo účtu je níže v tiráži.

### Vydala pro informaci svých členů:

**VERITAS** – historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, z. s.

Kpt. Jaroše 1109/26

289 22 LYSÁ NAD LABEM

☎ (+420) 607 645 333

Email: [veritas@evangnet.cz](mailto:veritas@evangnet.cz)

Internet: <http://veritas.evangnet.cz>

**bankovní spojení: 2800136001/2010**

Členské příspěvky (roční minimální výše):

výdělečně činní 500 Kč/nevýdělečně činní, důchodci, studenti 250 Kč

Prodejní cena Hlasu pro nečleny: 20 Kč

Tištěná verze Hlasu: ISSN 1802-1166

On-line verze Hlasu na Internetu: ISSN 1802-1174

© **VERITAS 2024**

ISSN 1802-1166



9 771802 116008 >